

Trst, dne 28. marca 1914.

Dne 14. marca se je odigral v Rusiji dogodek, ki je velikanskega zgodovinskega pomena. Ministrstvo je pozvalo odlične člane ruskega parlamenta k skupnemu tajnemu posvetovanju. To je dogodek, ki je dosedaj osamljen v ruski zgodovini.

Predmet posvetovanja so bila mednarodna situacija in vojaška vprašanja. Minister zunanjih del Sazonov je poročal o mednarodnem političnem položaju in o razmerju Rusije napram ostalim evropskim velesilam. Vojni minister Suhomlinov pa je referiral o stanju armade in o potrebi povečanja ruskih vojaških sil.

Sazonovu je nemška, zlasti avstrijska diplomacija dala kvalifikacijo „miroljubnega“ državnik, ki mu gre edina za sluga, da se dosedaj v ruski zunanji politiki še niso uveljavila „panslavistična“ stremjenja. No dejstvo, da je na isti tajni konferenci, na kateri je Sazonov poročal o razmerju Rusije napram ostalim evropskim velesilam, na podlagi ravno tega poročila govoril ruski vojni minister o potrebi nadaljnjega oboroževanja, to dejstvo je pač zadostno jasek dokaz, da „in camera charitatis“ sedanji evropski položaj tudi Sazonov malo drugače presoja nego pa takrat, kadar boža naivnega Berchtolda in njemu enake nemške diplomate. Zdi se, da so izvestni faktorji tako dolgo klicali po panslavističnem strahu, da so ga končno priklicali. O bližajočem se spopadu med Germanstvom in Slovanstvom je govoril lansko leto nemški državni kancelar Bethmann-Hollweg ter klical na bojne okope vse, kar je na tem svetu germanskega, in vesoljno tevtonstvo mu je navdušeno aplavdiralo. Kaj, ali je ta nemški državni gromovnik, ki vam je prava personifikacija nemškega napuha, mislil, da bo nekaznovano klical volka? In ali se je to naduto tevtonstvo domišljevalo, da se bo slovanski velikan dal nekaznovano izzivati?

Vsa znamenja kažejo, da pride v Evropi prej ali slej do generalnega obračuna med Slovanstvom in Germanstvom, oziroma Nemštvom. — Zgodovina ima svojo logiko. V starem veku so bili gospodarji Evrope Rimljani, naposled so jih premagali ter zagospodovali Germani, dandanes pa se majojo tudi že — temelji germanskega gospodstva, ki

mu počasi sicer, toda sigurno izpodkopava tla vstajajoče Slovanstvo. *Preteklost bila je romanska, sedanost je germanska, bodočnost pa bo slovanska*, te krilate besede je izrekel nekoč slovenski zgodovinar-učenjak in reči se mora, da vsebujejo te besede kratko, toda jedrnatno karakterizacijo naravnega zgodovinskega procesa.

Nastaja sedaj vprašanje, kakšno vlogo bo v tem boju med slovansko in germansko raso igrala Avstrija. Brez dvoma je Bethmann-Hollweg, ko je v nemškem državnem zboru izpustil ono znamenito govoranco, smatral kot nekaj samo po sebi umevnega, da se bo Avstrija v tem gigantskem boju, če res v doglednem času do njega pride, postavila na nemško stran, in iz vseh izjav raznih važnih in manj važnih nemških politikov je videti neka absolutna gotovost teh ljudij, da jim bodo avstrijski vojaki najzanesljivejši Kanonenfutter v tem boju, toda upajmo, da delajo račun brez krčmarja....

Za Avstrijo je naravnost usodnega vprašanja, na katero stran se postavi. Pravijo, da je najbližji cilj ruske politike — uničenje avstro-ogrske monarhije in da je tudi ost sedanjega mrzličnega oboroževanja na Ruskem naperjena v prvi vrsti proti naši državi. Vzemimo to kot dokazano resnico. — Toda vprašajmo se: Ali se interesi Avstrije in Rusije res tako križajo, da jih ni mogoče izravnati drugače nego z oboroženo silo? Ali je res neizogibno, da pride med Avstrijo in Rusijo prej ali slej do vojnega spopada? Odločimo se trdimo, da: ne! Vsekakor pripominjamo, da mislimo v tem slučaju Avstrijo, ki postane zvesta sama sebi ter se zave kulturne misije, ki ji jo je odkazala zgodovina. Če se merodajni faktorji naše države enkrat zavedo, da je Avstrija po večini slovanska in da je njena naloga v tem, da omogoči vsem svojim narodom neovirani nacionalni razvoj, potem je panslavistični strah zanjo strah, ki je znotraj votel, zunaj ga pa nič ni. Če pa Avstrija ostane to, kar je danes, *ponižna dekla pangermanske propagande v svoji zunanji in notranji politiki*, potem se njeni krmilarji pač nimajo pritoževati, če izvaja slovanska Rusija iz tega konsekvence, ki jej jih nalagajo interesi — Slovanstva.

Rusija se torej oborožuje, mrzlično

nanj stalen utis. Toda kdo ve? Morda je pa Mary ona, ki mu jo je usoda določila kot družico življenja? In, kakor je to že naravno, se je tudi v Korenu vzbudilo samoljubje, iz načina, kakor ga je Mary pozdravila, je sklepal, da je napravil nanjo dober utis...

In mejtem, ko so se vse te misli vrtele po njegovi glavi, je on navidezno brezbrizno poslušal daljne slavospeve starega učitelja na svojo krstno dete. Zdelo se je, da, ker nadučitelj ni imel lastnih otrok, je vso svojo ljubezen prinesel na to deklico, ki ji je bil krstni boter. Ljubil je je tudi v resnici kakor lastno hčerko, bil ponosen na njo in ni je mogel prehvaliti. Vso to hvalo pa je Koren poslušal z velikim zadovoljstvom, ter je ostal pri Strahu precej dlje časa nego navadno in še potem, ko je že bil v svoji sobi, mu je neprestano plesala Mary po glavi.

Spomnil se je, da mora pisati neko dopisnico. Morda bi sicer stvar še ne bila tako nujna, toda v Korenovem

oborožuje. Avstrija tudi. Toda kakšna razlika. V „absolutistični“ Rusiji dela v teh resnih časih vlada v naravnost demonstrativnem sporazumu s parlamentom, pri nas v „ustavni“ Avstriji pa je vlada poslala parlament domov ter si kar s pomočjo § 14 dovoljuje stotine milijonov in povišuje rekrutni kontingent. Na znotraj popolnoma razdrapano in skoz in skoz bolna država si ne more več pomagati drugače nego z absolutističnimi pripomočki. To je pač malo razveseljiva perspektiva. In ob teh avspicijah bi naši merodajni faktorji hoteli poslati naše, po večini slovanske regimente na bojne poljane reševal koristi in čast ogroženega — Nemštva.

Svarilnih glasov ne manjka. „Pustite to nevarno igro, prenehajte s svojimi pustolovščinami v vnanji politiki, končajte z nevarnim nemško-madžarskim sistemom, dajte vsem narodom enake pravice, da se bodo vsi brez izjeme čutili srečne in zadovoljne pod okriljem te države“, tako kličejo danes ob dvanajsti uri vsi resnični prijatelji te starodavne monarhije. Ali ne bodo ostali ti klici klic vpijočega v puščavi?

Zdi se, da so merodajni faktorji neozdravljivo slepi. Ne morejo se več rešiti fiksne ideje nemškega gospodstva in hočejo državo na vsak način pogrnati v propast. Srbi jih in po vsej sili bi se radi našli na junaškem mejdanu, ko se bo odločala usoda med Slovanstvom in Germanstvom. Habeant sibi! Šlo bi sicer tudi za naše kosti. Mi avstrijski Slovani smo že mnogo prestali, s trnjem je bila posuta pot naše zgodovine. Vse smo pretrpeli in vse smo premagali. Da smo danes tu, da se vkljub vsem sovražnim vplivom nahajamo na poti najlepšega razvoja in napredka, to je dokaz naše notranje sile in moči. In ta notranja sila in moč nam je najboljšje jamstvo za bodočnost. Črni oblaki se zbirajo danes nad monarhijo, ki nas je usoda priklenila nanjo. Toda naj se strašijo in trepečejo drugi, mi avstrijski Slovani s stoično mirnostjo lahko zakličemo: Naj se zgodi, kaj hoče, nas tolaži trdna vzra, da propast države — ne bo naša propast....

duševnem razpoloženju je bil to zelo lep izgovor, da je mogel iti na pošto, kupit dopisnico.

Ko je prišel na pošto, ga je Mary pozdravila v enakem tonu kakor predpoldne. Odprla je vrata ograje, ki je ločilo za občinstvo določen prostor od urada ter ga povabila, naj vstopi. Ponudila mu je stolico ter se opravičevala:

— Veste gospod učitelj, pri nas je strašno pusto in dolgočasno. Nimam nikogar, da bi se mogla pošteno pogovoriti z njim. Zato sem srečna, če dobim človeka, s katerim je mogoče spregovoriti pametno besedo. Vidite, zato sem vas predpoldne takoj zgrabila, a ste mi hitro ušel, sedaj ste pa moj ujetnik.

— Želel bi biti Vaš ujetnik do smrti, gospodična. Koren teh besedi ni izgovoril le iz navadne uglednosti, temveč so mu prišle res iz srca.

— Ne vem, če bi se ne naveličali tega ujetništva že v kratkem.

— O nikakor ne gospodična.

Kaj nas čaka.?

V dveh člankih smo čitateljem priobčili mnenje patrijotične „Ö-terr. Rundschau“, ki jo urejujejo takozvani avstrijski „odločilni krogi“. V člankih smo pokazali za kaj se nas Slovence sploh smatra in kakšen konec nas čaka ako se bomo zanašali, da se položaj sam obrne nam v prid. — Da pa vendar ne bomo preveč upali, priobčujemo danes odlomek iz članka ki je izšel v „Grazer Tagblatt“ („Sufftenblatt“). V članku neki R. (najbrže „Renegat“) obglavlja jugoslovansko idejo in se v enem odstavku izraža takole:

„Načrt državnega združenja Slovencev z Jugoslovanstvom (Hrvatsko) je utopija, ki se brez razpada Avstrije sploh ne da uresničiti. Stremljenja, priznati vsakemu narodu njegove narodne pravice, si nasprotujejo z modernim državnim razvojem, posebno tem, ki si dela pot v veličino. Treba bo odpraviti marsikatero neumnost, ki se je udomačila iz ozirov na občutljivost nekaterih avstrijskih pritiklavskih narodov in to na škodo redne uprave, naj se ne prizadeva zadostiti željam vse mogočih narodov, ker le potem se bo doseglo resno ozdravljenje državnega življenja....“

Lepa bodočnost čaka Slovence kot plačilo za njihovo udanost. Gotovo se jih že sedaj tako upošteva, kakor ne bi nikdar plačali niti ficka davkov in kakor ne bi slovanski vojak pretil za Avstrijo čiti kaplje krvi. Po mnenju gotovo je, posebno normalnega R bi bilo najbolje vse Jugoslovane poveljčati na erarične obešalnike in na njih mesto brezplačno naseliti Švabe iz „rajha“. Ne bi bilo napačno, vendar dela „Sufftenblatt“ še nekoliko prezgodaj račun, kajti še smo tu! Morje je naše in ako bo delalo vse Slovanstvo v prid jugoslovanske ideje, ne pride Švaba na njega obal — Razbil si bo butico že ob Karavankah. — Zaprta mu bo pot v one kraje, po katerih se mu že stoletja cede sline. Slovenci sprevidimo, da se gre za našo rodno grudo, ne zanašajmo se na pravičnost vlade!

Avstrijska vlada pa mislimo je vendar že sprevidela, da stvar ne gre po starem tiru; rej če pa ne — obzalujemo in sklepamo s stavkom ki je bil izrečen v hrv. saboru: „Avstrija bo z nami, če ne gremo mi cez njo!“

Koren je dal to zatrdilo res prav slovesno.

— Sicer pa, povejte mi rajše, kako Vam bo ugajalo v našem gnezdu.

— Izvrstno, gospodična. Sicer pa, ako dovolite da vam ugovarjam, Gorjansko pač ni nikako gnezdo, temveč čisto lep in prijazen gorski kraj.

— Pojte, pojte! Lep, prijazen kraj! Eno gnezdo, prosto je to in nič družega.

— Ako pravite vi gospodična, da je tako, potem pa že mora biti res, je odvrnil smešljaje Koren.

— Oh, to je strašno, kakšni ste vi moški. Če nam ne morete drugače do živiga, pa prihajate s svojo ironijo na dan.

Oprostite gospodična, toda zagotoviti vas moram, da se meni o kaki ironiji niti od daleč ne sanja.

Toda pustimo to. Govoriva rajši o čem drugem. Povejte mi na primer, za kaj se vi v prvi vrsti zanimate.

— Za šolo, gospodična.

(Nadaljevanje sledi).

PODLISTEK

Na Gorjanskem

(Dalje) Povest.

— Kakor vidim jo imate zelo radi, je rekel na kolikor mogoče brezbriznen način.

— Da, gotovo! Kdo pa tudi ne bi je imel rad, ko je tako dobra. Sicer si res včasih dovoli marsikako prostost, ki bi se je mlada deklica ne smela dovoliti, toda naši Mary se tega niti ne sme vzeti za zlo. Ne vem kaj bi ona mogla storiti, pa bi ji ljudje ne zamerili. Njenega očeta gleda marsikdo po strani, njo pa imajo radi vsi, ki jo poznajo.

Koren bi sicer ne dal veliko na besede starega učitelja, o katerem si je že ustvaril svojo, laskovo sodbo, je poskušal z velikim zadoščanjem njen slavospev mladi poštarici.

Tudi on je sanjaril o sreči na strani ljubljene žene, le da dosedaj še ni srečal deklice, ki bi mogla napraviti

Boj za irsko samoupravo.

Na koncu včerajšnje seje parlamenta sta podala maršal French in general Eward svoji demisiji, toda kabinet ju je prosil, naj demisijo prekličeta. Asquith pa pravi, da nista demisionirala zaradi tega, ker bi bil med njima in kabinetom kak neporazum zaradi nastopa armade, temveč misli, da sta ta visoka častnika prisiljena v ta korak, ker sta podpisala častniške zahteve.

Da bi se v bodoče preprečil enak nastop vojaštva, je sklenil vojaški svet v svoji zadnji seji izdati na vojaštvo ukaz sledeče vsebine: V bodoče se ne bo smelo vprašati nobenega vojaka, kako stališče zavzame napram pov-lju, prepoveduje se častnikom in vojakom zahtevati garancij glede povelj, ki bi jih morali izvršiti. V tem povelju se naglašajo tudi dolžnost vojaka se podvreči zakonitim ukazom od strani kompetentnih oblastij, za varstvo življenja in posesti prebivalcev, v slučaju nemirov. Nadalje bi morali biti v tekom slučaju v pomoč tudi civilni oblasti.

Vodja opozicijske stranke Bonar Law se nikakor ne protivi novemu povelju, meni pa, da je pripisati vladi in vojnemu ministru Seely da se je moralo uporabljati taka sredstva.

Redmont, vodja Ircev je brzojavil svojim prijateljem v Avstraliji, da je kovarstvo v Ulstru razkrinkano: Carson (vodja upornikov v Ulstru) in njegovi pristaši niso mogli upati na uspešen boj proti vojaštvu in se ne bi mogli držati niti en teden. Njihov namen ni bil, pripraviti odločitev z orožjem, temveč le zapeljati vojaštvo in preprečiti na ta način, da se izvrši volja ljudstva.

Sedaj nastaja še večji problem kakor homerula (samouprava Irške), problem, česa sme pustiti vlada terorizirati od vojaščine. Vidi se že posledice tega: Vojni minister Selly ne more več ostati, vrhovni poveljnik French in general Eward pa pristajata na svoji demisiji.

Drugo čitanje homerule se vrši v pondeljek in se bo nadaljevalo, dokler ne pride zakon pod streho.

Tržaški slovanski mladini.

Dva sta se oglasila. Prvi pravi, da imamo v Trstu že dosti pevskih in drugih društev in da bi mladinska organizacija ne imela uspehov. Sicer pa je upati, da bo šlo vedno na bolje. Slovenski otroci so se potujčevali takrat, ko so morali zahajati v italijanske šole. Taka organizacija, po kateri dopisnik hrepeni je že obstojala — ali še obstoja. Pa tudi mnogo prahu je povzročila in navsezadnje — kaj je iz nje? Tako prvi. Drugi pa nastopa odločneje in zahteva, da Nar. soc. mladinska organizacija vendar enkrat razvije svoj program in naj skliče v ta namen velik shod v „Nar. domu“ z eno besedo rečeno, naj se ta organizacija že vendar enkrat ustanovi. (Kakor da ne bi še bila ustanovljena). — Kaj naj odgovorim na te definicije? Prvemu dopisniku se moram res čuditi, kako more zastopati načela. Dandanes — in če imamo tisoč pevskih in drugih društev — mora vsak modern človek priznati, da je mladinska organizacija nujno potrebna. Ker resnica je, da se poitalijančuje celo tista mladina, ki je prišla iz Ciril-Methodovih šol. Tega dejstva nihče ne more odvreči. Da pa bi se mladina kar tako pridružila temu ali onemu društvu, to pa ne gre, ker se nobeno društvu specielno z mladinskim vprašanjem ne bavi.

Sicer pa, zakaj imajo nemški, italijanski, češki itd. mladeniči svoja mladinska društva? Zakaj se ti ne pridružijo že obstoječim pevskim, bralnim in drugim društvom, kjer so člani tudi starejši ljudje? Zato, ker vedo, da ima mladina druge ideale, da nekoliko modernejšie misli in da zato spada skupaj.

Mladina mora biti organizirana, da se vsposobi za nadaljno borbo. Treba je vzgojiti agitatorje, kar dopisnik sam prizna, ko pravi: Zakaj to živočarenje? Zato, ker nam manjka dobrih agitatorjev. Da, da — seveda — toda, če bode nastopali proti mladinski organizaciji, ne bo nikoli dobrih agitatorjev. Le proč s pesimizmom! Kar se tiče Nar. soc. mlad. org. pa veste, kako se je stvar razvila. Če ni šlo, pa more itd. Ni vrag, da bi ne mogli prepričati mladine, da je taka organizacija tudi za jugoslovansko mladino potrebna in ne samo za Nemce, Italijane itd. Sicer pa ja začelo o mladini premišljevat tudi politično društvo „Edinost“, zato sklicuje za nedeljo mladinsko enketo.

Drugemu dopisniku pa to le: O namenu Nar. soc. mlad. org. se je že toliko pisalo, da že vsak ptič ve, kaj hoče ta organizacija. Tudi več shodov je žeskliala. Če so se jej metala polena pod noge in če mladina še ni tako zavedna, da bi šla preko polen pač Nar. soc. mlad. org. nič ne more za to, da še ni tako razvita, kot bi bila lahko. Tudi shod v »Nar. domu« radevolje skličemo, kajti nameni te organizacije so čisti in se zato nič ne bojimo pred ljudstvom, toda garantirajte nam, da bo dvorana »Nar. doma« polna. Če uprizarite primerno agitacijo, nas bo zelo veselilo. Dosti zaenkrat. Mene le veseli, da je moj članek našel odmev. Se bo obzorje vsaj ščitilo. Menim, da bo ravno to pripomoglo do tega, da se bo v Trstu in na vsem jugu jugoslovanska mladina močno in trdno združila. To se mora zgoditi! Odpravimo vzroke, ki nas zadržujejo pri tem! Jugoslovanska mladina mora vstati!

B.

Odmevi dogodkov na Revoltelli v Italiji.

Te dni sta se vršila dva shoda Ajakov v Milanu in Veroni, kjer se je protestiralo proti provokacijam in nasilstvom Slovencev v Trstu. Govorili so nekateri govorniki, med temi tudi neki tržaški dijaki, ki so naglašali veliko potrebo italijanske univerze v Trstu. Omenili so, da bo pripomogel obisk nemškega cesarja v Benedkah do ožjih stikov med italijanskimi in nemškimi dijaki za uspešnejši boj proti slovenskim dijakom. V svojih rezulcijah izražajo tudi solidarnost s svojimi italijanskimi kolegi v Trstu.

Mi pač ne zamerimo nasprotniku, da se brani na vse moči, ko mu gre za življenje, da si poišče tudi zaveznike, toda s tem, da se ozira po tuji pomoči, pobiva svoje prejšnje baharije, da se nas ne boji, ker nas ni. Toda oni gospodarji, velikani ne morejo užugati nas, ki smo mal narod, ki nas ni, po njihovem mnenju nič, morajo stegati roko Nemcom, da bi nas z združenimi močmi pobili. To je znak umikanja: Kmalu bodo vrgli puško v kuruzo in nam pokazali pete.

Vsaka stvar, ki se godi pri nas in ki se tiče Italijanov dobi svoj odmev v sosedni državi. Tam sklicavajo shode, protestirajo in žugajo in naši vladi se že tresejo hlače, kar smo videli nedavno pri namestništvih odborih, dočim bi takoj mobilizirala svoje bataillone in nešteto veleizdajniških procesov bi bilo na dnevnem redu, če bi se zgodilo kaj podobnega v Srbiji ali Rusiji v naš prilog. In še pravijo Italijani da vlada nas favovizira, njih pa zatira.

Ruski protest.

Iz Petrograda javljajo, da je ruski poslanik na Dunaju Šebeko protestiral proti šikanam, katerim so izpostavljeni ruski potniki v Avstro-Ogrski. Posebno je opozoril na nadzorstvo in pažnjo, pod katero stoje nekateri višji častniki in diplomati, čim prestopijo avstrijsko mejo.

Goriške vesti.

Volitve v Gorici. Lahki so se lotili podkupavanja volilcev v velikem slogu. Iz popolnoma zanesljivega vira se nam poroča, da hodijo po predmestju sv. Rok agitatorji laških kaporijonov in obetajo za vsak glas po 100 K. Seveda tega denarja ne bodo plačali kaporijoni iz svojega, ampak ga bodo morali švicati goriški davkoplačevalci, ki bodo plačevali radi tega zopet večje doklade. Slovenski prvaki iz Gorice naj poskrbe, da pridejo vsi podkupovalci in vsi podkupljenci na ričet.

Slovenski kandidatje za III. razred so:

Komel Valentin, krčmar in posestnik.
Košnik Ivan, c. kr. profesor.

Medvešek dr. Peter, odvetniški konicipijent.

Mozetič Josip, stavbenik.

Novak dr. Ivo, odvetnik.

Premrou Svitoslav, ravnatelj.

Puc dr. Dinko, odvetnik.

Testen Lovro, revident državne železnice.

Ti so naši kandidatje. Te volimo soglasno. Nihče ne sme nobenega črtati.

Disciplina zavladaj v naših vrstah!
Vsi kot en mož na volišče za proglašene kandidate!

Po 26. letih.

Današnja »Edinost« prinaša pod gornjim naslovom reminiscenco, v kateri se spominja izleta, ki ga je slovensko delavstvo v Trstu priredilo leta 1887 na Sv. Goro. Izletniki so si želeli o tej priliki ogledati tudi Gorico in okolico, ker so pa goriški Lahoni grozili s poboji, bombami itd. so se tržaški delavci pogovorili, da se odpeljejo naravnost v Solkan.

V omenjeni »Edinosti« vesti je parnetočnosti. Izlet — ki ga je priredilo »Delavsko podporno društvo« — se ni vršil leta 1887, temveč leta 1886. Izletniki so imeli skupne vaje v spodnji dvorani Monteverde. Na te vaje so prihajali pevci iz cele okolice, Škednja, Sv. Ivana, Rojana, Barkovelj itd. Petje je vodil Kamničan gospod Stele, ki si je pridobil neprecenljivih zaslug za tržaško Slovenstvo. Ko so prišli pevci na predvečer izleta k zadnji vaji, so doznali, da je izlet prepovedan. Pokojni Dolenc je posredoval pri namestniku, ter dosegel toliko, da je bil izlet sicer dovoljen, toda pod pogojem, da z vozovi ne smejo preko Gorice, temveč da se peljejo po stranskih cestah v Solkan.

Tako je bilo torej pred 28 leti, in taki kakor so bili goriški Lahoni takrat. taki so še danes. Toda nadajamo se, da bodo slovenski volilci v Gorici jutri naučili to gospodo nekoliko boljših manir!

AVSTRIJADA!

Gospod V. Zalar bivši urednik »Jutra« je bil brez vsakega povoda aretiran in odveden v zapor. Kakor čujemo so Zalarja aretirali zato, da bi zvedeli od njega kdo ima brošuro »Klic iz Gosposvetskega polja«. Torej z nasilstvom hoče avstrijska oblast prisiliti državljan, da nekaj izda — česar ne ve! *) Daleč smo prišli — a nemški listi toliko pišejo o ruskih ječah in nasilstvih! Smešno!

Zalar je v preiskovalnem zaporu po nedolžnem in se mu baje niti kaditi ne dovoli! — Čuden sistem za vzganjanje patrijotov.

*) Zalar je urednik jugoslovanske mladinske revije »Glas Juga«, pred katerim se policiji že sedaj tresejo hlače.

H konfiskaciji našo torkove številke.

Začudeno smo pogledali nalog za zaplenjenje našega lista št. 14, ker se nam ni niti sanjalo, da bi nam državni

pravdnik konfisciral članek, katerega smo čitali že v »Illustrazione Italiana« od 15. t. m., ki je ležala v vseh kavarnah nezaplenjena.

Šele, ko je čital državni pravdnik dotični članek v našem listu, je postala tudi »Ill. Ital.« državi nevarna, toda šele potem, ko je izšla druga številka, od 22. t. m. in je prejšnja že ležala bog ve kjé... Straže so odnašale istodobno »Ill. Ital.« in »Jugoslavijo«. Toda pri tem so pomotoma segli v nekaterih kavarnah po »Illustr. Ital.« od 22. t. m., ki ni bila zaplenjena in so jo morali potem nesti zopet nazaj!

Ne paže nam niti od daleč na misel, da bi očitali drž. pravdnikstvu pristranost. Vendar pa si ne moremo kaj, da ne bi svetovali, naj posveča isto pozornost kakor »Jugoslaviji«, tudi drugim listom, posebno onim iz bližnjega kraljestva. Ta naša zadnja zaplenba je pač unikum. Stvar tudi ni brez komične primesi le škoda, da moramo račun plačati mi.

Pol milijona italijanskih lir za istrsko kamoro!

»Naša Sloga« poroča, da so Italijani iz kraljevine stavili istrskim Italijanom na razpolago pol milijona lir. Ker so Italijani izgubili občino Pulo, kjer so ukradli za vsake volitve 100—200 tisoč kron, so se sedaj obrnili na Italijane v kraljestvu, od kjer jim je obljubljena gori označena svota.

»Naša Sloga« opozarja rodoljube in prvake po deželi, naj pazijo in love agente in sleparje kraljevine Italije, ki bodo po naših vaseh z denarjem iz Italije podkupovali naše ljudi ter jih pozivlja, naj vsak tak slučaj takoj prijavijo orožnikom.

Najboljše sredstvo pa bo po mnenju »N. S.«, da se take lopove pošteno namlati. Tako mislimo tudi mi!

Kako dela Italija v Albaniji.

Italija je poslala v Albanijo 4 zdravnike z vsem potrebnim pomožnim osebjem, zdravili itd. Ti zdravniki so se razdelili v dva oddelka, katerih eden je obiskal vse večje kraje Severne Albanije, drugi pa Srednjo Albanijo. Albanci so hodili od vseh strani h zdravnikom, ki so jih brezplačno zdravili in jim razdeljevali zdravila. Zdravniška komisija v Srednji Albaniji je preiskala 6300 bolnikov. Ona v severni pa 4026 in izvršila 122 operacij.

Dosedaj v onih krajih sploh še niso videla evropskega zdravnika in zato so ljudje hiteli od vseh strani skupaj, pričakujoč gotove pomoči za svoje boleznii.

Na tak način zna Italija delati propagando za svoje interese, ker jasno je, da ona tega ne dela iz ljubezni do Albancev, in tudi ne iz golega človekoljubja.

Drobne politične vesti.

Glasilu vojnega ministertva »Militärische Rundschau« priobčuje članek, v katerem pozivlja vladne kroge naj bi si prisvojili trdnjavo Lovčen, ki dominira nad Kotorom in goro Simun, ki ima oblasti Bar. Omenja da je zamudila Avstrija ugodno priliko za časa balkanske vojne, ter pripominja naj izrabi vsaj sedaj slabo denarno stanje Črne gore, da si pridobi omenjeni postajanki. Ali gotovi visoki krogi ne morejo živeti brez vznemirjanja javnega mnenja?

»Edinost« doznaja, da namerava vlada ustanoviti italijansko pravno fakulteto s pomočjo §. 14. Samo glede sedeža vlada še razmišlja, ali bi odločila provizorični sedež v Trstu ali na Dunaju. Da potolaži Jugoslovane, bi vlada istodobno odredila resiproriteto zagrebske univerze.

Kakor doznava „Neues Wiener Tagblatt“, se govori v političnih krogih, da bo začelo zasedanje delegacij najbrže 28. aprila v Budimpešti.

Toda tudi ta dan ni gotov, ker ne vedo še natančno kedaj se sestaneta Berchtold in Di San Giuliani. Mogoče da se vrši ta sestanek med 20. in 25. malim travnom. Ko bo določen ta dan bo tudi definitivno določeno prvo zasedanje delegacij.

Ogrski opozicijski listi napadajo vlado, ker je imenovala dr. Mandić viceguvernerjem Bosne ker dr. Mandić propagira trijalistične ideje in se jim zaradi tega čudno zdi, da je postavila ogrska vlada takega moža na krmilo bosanske uprave.

Ljubljanske posebnosti.

Izdajalec! Mnogo se domneva, kdo je povod političnim aretacijam. Pozitivnega se ne da za enkrat poizvedeti, vendar pa je večina dijakov prepričana, da je bila stvar denuncirana po nekem žurnalistu. V Ljubljani vse mogoče in je tudi še mogoče, da si bo ta človek nekaznovan upal na ulico. Imena za enkrat ne bomo navajali — pove vam ga vsak dijak. Sramota samo, da se med nami najde tudi „Švihovina“.

Skrivnostna posiljatev zunanjega ministertva — ali kaj je s 600 kronami v „Dnevu“? Čitali smo v „Slov. Narodu“ in „Dnevu“ (zadnji je imel samo ponatis iz prvega!!!) o 600 kronah, katere je poslalo zunanjo ministertvo avstrijskemu upravništvu lista „Dan“ v Ljubljani. Pa v listih smo čitali samo suha dejstva. Uredništvo „Dneva“ bi pa vendar lahko zadevo nekoliko bolj pobrskalo, saj se je stvar zgodila v isti hiši, ali je pot med uredništvom in upravništvom tako dolga?! — Pozivamo torej, da se stvar pojasni to je v interesu slovenske javnosti!

Detektivi na delu. Po Ljubljani mrgoli dedektivov in konfidentev. Po štrajku posehno pazijo na slovenske dijake, katere preganjajo kot zlovesčo seme. — „Naša“ preljuba patrija mora biti res v čudnem stanju, ako se že sedaj boji mladine!

„Slovenca“ v Ljubljani. Z ozirom na njegovi nočci sledeče: Ne bomo se pričakali kdo ima „več ljudi za seboj“ — najbrže mi, čeprav „Jugoslavija“ izhaja šele 14 dni, „Slovenec“ pa že skoro pol stoletja! — Obsodili smo pisavo „Slovenca“ zato ker bi tako noben slovenski list ne pisal, kakor on. List ki denuncira lastne rojake, se ne more imenovati „slovenski“ in bo zgubil tudi med nami tla, kajti narodni ponos se vzbuja in raste.

Še ena politična aretacija. Hrvaški dijak Endlicher je bil tudi aretiran. O zadje politično, vendar je k aretaciji dovolj, če ne vse pripomogla denunciacija v „Slovenca“.

„Glas Juga“ revija za slovensko mladino izide tekom prihodnjih dni. Prva številka bo precej obširna. Naročnina celoletno K 5.— Za dijake in delavce K 3.—

Velikanske tatvine v prosti luki.

Policija prišla na sled organiziranemu tatinskemu podjetju.

Znano je, da je tržaška prosta luka pravi Eldorado tatincem, tatovom in drugim uzmovičem. Kako pa tudi ne? Tam je nakopičenega milijone in milijone blaga. Prilika pa je vedno ugodna.

Tržaška kronika bilježi dan za dnem malenkostne tatvinice, tudi sem pa tja kako večjo tatvino. Seveda: „Male tatove obešajo, velike puste!“ — Tudi v prosti luki imajo veliki, v tatinskih

podjetjih podvzeti in na veliko uzmajočji tatovi večjo srečo, kakor pa kak tak-le revež, ki vzame malo drobne, lepe kave. Podjetni tatinski špekulantje so organizirali obsežno *tatinsko družbo, zadružno z neomejeno zavezo*, ki sicer ni bila protokolirana pri tukajšnjem trgovinskem in pomorskem sodišču, ki pa je kljub temu *uspešno in dobičkasno delovala že nad 20 let*.

Delovanje tega podjetja se je pred vsem osredotočilo na to, da so njega sotrudniki jemali in spravljali blago iz c. kr. javnih skladišč ter ga vozili potem v neko *privatno skladišče*, od koder so ga podjetni tatinski trgovci prodajali na debelo ven — drugim trgovcem.

Tatinski podjetniki, izvršujoči „svobodno trgovino“ v pravem smislu besede, so imeli obsežne trgovinske zveze, zlasti živahen je bil njihov promet z Italijo. To je pa povsem umevno, ker člani te družbe so bili po znatni večini — renjčkoli. Blago so razpošiljali na vse strani: po pošti, po državni in južni železnici. A ti tatinsko-trgovinski tički so bili še tako drzni, da so pošiljali trgovcem blago pod firmo raznih tukajšnjih tvrdk — go povzetju in zacinjenju.

Poglavar družbe.

Importna in eksportna tvrdka **Ch. C. Pisani**, katere edini lastnik je dr. Charilaus C. Pisani, stanujoč v ulici Miramar 13, ima svoja skladišča v prosti luki, mag. XVII/II, vrata 41 in 42. Tvrdka trguje zlasti z lešniki, kavo in drugim kolonijalnim blagom. Kot skladiščnik pri tej tvrdki je bil dolgo let uslužben Peter Pontello, doma iz Spiekenberga blizu Vidma v Italiji. Na stara leta je to mesto opustil in se je vrnil v svojo domovino, kjer je otvoril malo trgovino v selu Barbeau pri Spiekenbergu videmska provinca. Sin **Jakob Pontello**, rojen l. 1889, je pri omenjeni tvrdki postal mesto očeta vodilni skladiščnik. Šest let je bil pri tvrdki Pisani. Nihče ni zapazil ali opazil, da bi se ta mladi Pontello, ki je užival popolno zaupanje tvrke, pečal s tako plodonosno trgovino. S svojimi zaupniki pa je znal kupčijo tako izpeljati, da mu niso mogli nikdar priti do živega. Bil je zelo rafiniran. Blago je pošiljal v velikih množinah svojemu očetu v Italijo, ki pa ga je najbrže zopet dalje razpečal. Pontello pa je bil dalje tudi v zvezi s tukajšnjimi tvrdkami in kakor privatnim potom čujemo, je zelo veliko tržaških trgovcev kompromitiranih.

Vsa zadeva pa je še precej nejasna. Osumljenih je mnogo delavcev in drugih faktorjev v prosti luki, vendar tek zasledovanj ne dopušča, da bi se o tem širšo javnost informiralo. Privatne informacije nam pričujejo, da se je kradlo po vseh skladiščih in po onih avstrijskega Lloydja. Kolikor se zamogla doslej policija dognati, je bilo **pokradenega blaga za 60.000 K**

Značaj Jakoba Pontello.

Poznavalci razmer zatrjujejo, da je mladi, lepi Jakob Pontello živel zelo potratno, udobno in veselo. Imel je več ljubavnih razmerij z lepimi deklicami. O njegovi aretaciji je „Jugoslavija“ že poročala. Pri zadnji hišni preiskavi na njegovem stanovanju je policija našla mnogo obremenilnega materijala: razne račune, železniške vozne listke in vl. knjžico za 1.600 K.

Nadaljne aretacije.

Doslej so bili aretirani: Renjkolo Danijel Bussinelli, iz Vidma, težak pri tvrdki Pisani, Peter Dessardo, iz Pirana, strojnik pri c. k. javnih skladiščih.

Danes so bili še aretirani: Giacomini Ivan, rojen 1882, delavec v skladiščih socialnodemokratske „Cooperative“. Težak — renjkolo Peter Dematia iz Rovereda in Piano, Giovanni Petena, mehanik, stamijoč v prenočišču G. Gozzi ter brata Josip in Franc Tabor, iz Dalmacije, težaka v Lloydovih skladiščih.

Slovensko gledališče v Trstu.

Jutri v nedeljo popoludne, ob 3 in pol kronski predstava

„Navihanci“.

Zvečer ob 8 in četrt repriza drame

„V plamenu revolucije“.

S to predstavo se poslovi od gledališča gra Mitrovičeva, ki se je našemu občinstvu zelo priljubila. Gotovo pribiti jutri vse v gledališče, da se v znak simpatij kar najprisrčneje poslovi od naše mile igralke.

Tržaška kronika.

Vlakopremno osebje drž. žel. ima danes ob 8. uri zvečer važno posvetovanje v zadevi turnusov pri osebnih in tovornih vlakih. Tozadevni sestanek se vrši v zadružni gostilni „Alla Stazione“, ul. Lazzaretto vecchio. Ker je stvar za katero gre, velevažna, naj bi se sestanka vsi službe prosti tovariši zanesljivo vdeležili.

Krava fuč! Kronce fuč! Vse fuč! — Tako, tukaj imate mojo lepo sivko. Glejta, da mi jo dobro prodasta, najmanj 200 kronc mi morata prinesiti. Ga bomo že potem izpraznili „en glašček al' pa dva“!

„Nič se ne bojte! Dvatisoč svetlih kronic vam prineseva! Mi se že razumeva na tak „kšelt“. Dajte nam še 20 kronc za en gulaš pa greva“.

In maha sta jo, Orest Benedetič in njegov tovariš z lepo sivko proti Dolini. Vsa čast jima, predno sta bila v Dolini, je imela krava novega gospodarja.

V Trstu je pa čakal, kakor Judje odrešenika, Markinga Emil-na denar. — Toda bilo ni ne denarja, ne krava, ne njegovih prodajalcev. Začela ga je že skrbeli usoda njegove ljubljene krave. Da si pomiri svoje srce, je naznanil za vsak slučaj zadevo policiji. Včeraj so aretirali oba mandelca, ki sta priznala, da sta prodala kravo in denar zapravila. In res ni padel niti vinar iz njunih žepov, ko so jih jima preobrnil.

Tatvina. Danes so aretirali Ermengilda Tribušona, ker je ukradel v palači Salem bakra za 30 K.

Velike vaje francozke mornarice.

PARIZ 28. Minister vojne mornarice je odredil, da se bodo vršile velike vaje sredozemske in severnomorske flote. — Vaje se bodo vršile v velikem obzgu. Natančni datum teh vaj še ni določen.

Vodja ulstrskih upornikov v Londonu.

LONDON 28. Sir Edvard Carson, vodja upornikov v Ulstru je včeraj odpotoval iz Belfasta v London, da prisostvoje ponedeljski seji parlamenta.

Preiskovalna komisija radi afere Rochette.

PARIZ 28. V današnji seji je parlamentarna preiskovalna komisija v aferi Rochette sklenila z večino glasov: „Dokazano je, da je Monis na prošnjo Caillaux-a izrazil državnemu pravdniku željo naj se doseže odgoditev procesa Rochette.“

Snežni plazovi.

INOMOST 28. Pri Lirini v Bruchensteinu se je udril 800 m dolg in 20 m širok plaz. Po večurnem delu je bila cesta zopet prosta. V Campolongo Passo se je tudi udril plaz, ki pa ni napravil škode.

Srbo-hrvat,

ki je zgubil mesto o priliki zadnjih Jugoslovanskih manifestacij, išče primerne službe kot korespondent ali slično v kakšnem uradu. Zmožen je strojepisja in italijansčine. Cenj. ponudbe: pod „Domovina“ na anončno špedicijo „Adria“ v Trstu, Via Lorenzo Ghiberti 3.

Stanovanje, 3 sobe, 1 sobica, kuhinja z lepim vrtom, krasnim razgledom v Rojano, blizu tramvaja se takoj odda v najem. Pojasnila daje „Adria“ anončna špedicija v Trstu, via L. Ghiberti 3.

Mali oglasi

Gena za vsako besedo 4 vin. Mastno tiskane črke 8 vin. Najmanjša pristojbina 40 vin. — Pojasnila brezplačno pri upravi. Na pismena uprašanja se odgovarja le, če je priložena znamka.

Trgovina, obrt, promet.

Fotograf Anton Jerkič — Trst via delle Poste 10. — Gorica, Gospodska ulica 7.

Mešana trgovina obstoječa že sedemdeset let v prijaznem isterskem mestu, daje nad 8500 krom čistega dobička, se odda radi odpotovanja. Ponudbe: „Trgovina“ Trst poštonoležče.

Akviziterje spretno in agilno za nabiranje oglasov za lokalne in zunanje liste sprejme proti visoki proviziji „Adria“ anončno reklamna špedicija v Trstu, Via L. Ghiberti št. 3.

Gospodično, zmožno slovenskega, italijanskega, nemškega jezika ter strojepisja sprejme takoj „Adria“ anončna reklamna špedicija v Trstu, ul. L. Ghiberti 3

Važno za gostilničarje in kavarnarje! Nameščevalni urad „Zveze češko-slov. gostilničarskih nameščencev“ v Trstu, Belvedere 7, priporoča dobro izučeno, jezikov zmožno osebje brezplačno.

Brivec J. Muljevič, ul. Belvedere št. 4, ga toplo priporoča slovanskemu občinstvu.

Tisk. Dolenc. (Fr. Polić). — Trst.

Lastnik: Konsorcij lista „Jugoslavija“.

Izdajatelj in odgovorni urednik Andrej Munih

Ponujam

pristine kranjske klobase

velike a K. —.39

male » » —.19

Fine velikonočne šunke » » 2.40

Zelo priljubljene domače salame 2.—

Vse proti povzetju od kg. 5 naprej.

M. Modic — Šiška — Ljubljana

Hiša na juž. Štajerskem v Savinski dolini na lepi legi, 1/2 ure od tovarne, trgovina z mešanim blagom, 1 njiva, veliko vrtov za zelenjavo, lepa sadna drevesa, dosti trt, zraven potrebno poslopje, se proda radi starosti in boleznih, pod ugodnimi pogoji.

— Cena 7000 Kr. —

Poizve se pri lastnici M. Rupnik.

Pošta sv. Pavel p. Preboldu.

Podpisani priporoča slavnemu občinstvu svojo

dobroznano žganjarno

Scala Belvedere št 1., kjer toči najpristnejši kranjski brinjevec, vipavski tropinovec in prve vrste slivovec ter ima na razpolago tudi *razne sirupe in druge likerje.*

Ferdinand Pečenko.

Prenočišče

Gostilna-Buffer

Hinko Košič

Trst - ul. Carradori 15

Sobe od K. 1.60 naprej. - Dobra domača kuhinja. — Izborna vina.

Dreherjevo pivo.

Se priporoča za obilen obisk.

Filip Ivanišević

prodaja dalmatinskih vin na drobno in debelo lastnega pridelka iz Krila-Goljica, Dalmacija.

Trst, ul. Valdirivo 17, telefon 1405.

Podružnica: ul. Nuova 18.

Krasne novosti za pomlad.

VELIKANSKA IZBIRA

IZGOTOVLJENIH OBLEK

za moške in dečke

Bohinec & C.° - Trst

Ulica Ponterosso 8 (vokal ulica Nuova 13)

Priznano dobro blago, točna, solidna postrežba, najnižje cene.

Elegantne obleke po meri

Durjaba & Co. - Trst

Piazza Ponterosso 2

Specijaliteta:

Angleški kostumi in plašči

po meri. — Elegantno delo. — Cene zmerne. — Najfinejše reference tu- in v inozemstvu.

Velika izbira sukna in novosti za dame in gospode.

Ivan Kerže

Trst

Piazza S. Giovanni ali Verdi št. 3

Trgovina s posodo iz porcelana stekla in kuhinjskega orodja.

Upokojeni učitelj

išče službe v Trstu v kakem uredništvu ali kot pisar v kaki pisarni ali kot organist.

Ponudbe pod „Upokojen učitelj“ na „Adria“ anončno reklamna špedicija v Trstu.

Cene zmerne!

G. Frankovič - Trst

Via Farneto, št. 41.

Velika zaloga

in delavnica modernih

spalnih sob

in drugega pohištva.

Izvršuje vsamizarska dela

točno in solidno.

Cene zmerne!

„Adria“
anončno
reklamna
špedicija
v Trstu,
sprejema
in
sestavlja
ogläse
za
vse liste.

Pri trgovcih
brez reklame.

Upanje na boljše čase, *
Razočaranje, * * *
Velike izgube, * * *
Neugoden zaključek. * *

Kaj prinaša **reklama.**
- trgovcem

Nov pogum, * * *
Uspešno metodo, * *
Veliki obrat, * * *
Stalen uspeh, * * *
Ugoden zaključek, * * *
Veselje. * * * *

„Adria“
anončno
reklamna
špedicija
v Trstu,
sprejema
in
sestavlja
ogläse
za
vse liste

Dober zaslužek!

Nad K. 10.— dnevno lahko zaslužijo spretni in agilni gospodje.

Ponudbe sprejema „Adria“ anončno reklamna špedicija v Trstu, ul. L. Ghiberti 3.

Hotel na prodaj!

Dobro idoč v sredini mesta.

Ugodni pogoji
Ponudbe „Adria“, anončno reklamna špedicija v Trstu.

Ugodna prilika!

Posestvo v bližini Trsta s hišo, trgovino, gostilno in gospodarskimi poslopi ter 30 000 sežnjev zemljišča, med katerimi je 12.000 sežnjev obdelanega vinograda.

Je pod ugodnimi pogoji na prodaj
Ponudbe „Adria“ anončno reklamna špedicija v Trstu.

Podjeten gostilničar

Da je mogoče navaden „pajzel“ preurediti v moderno gostilno, dokazuje dovolj jasno gostilna

„PRI DETELJICI“

v Trstu, v ulici Belvedere št. 7, ki jo ima splošno znani strokovnjak gosp. Bosák.

Domača kuhinja, izborna češko pivo in kar je najvažnejše: skrupolozna čistoča in strogi red pomogla je temu podjetju do glasa ki ga uživajo samo **prva podjetja** v velikih mestih.

Podjeten gostilničar

Cene zmerne!

Pristnost zjamčena!

Nova trgovina in razpošiljevalnica **VINA**

vseh vrst domačega in tujega pridelka, kakor: kraški teran, vipavsko, istrski refošk in muškati, štajerski rizling, burgunder, kakor tudi peneča vina, asti, šampanjec vseh vrst; ciper, malaga, šeri, vermut itd.

Dezertna in namizna vina.

J. KOŠUTA

TRST

Via G. Boccaccio št. 17

VINA

VINA

Razpošilja tudi od 2 steklenic dalje na vse strani - po pozvetju.